

ประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง

เรื่อง รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคประชาชนชาติ

ด้วย นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามมติในการประชุมครั้งที่ ๕๗/๒๕๖๑ (๒๑) เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคประชาชนชาติ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เลขที่ ๑๘/๒๕๖๑ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และรายชื่อคณะกรรมการการบริหารพรรคประชาชนชาติ ดังนี้

ข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยที่ประชุมจัดตั้งพรรคประชาชนชาติ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์กำหนดข้อบังคับพรรคฉบับนี้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานกิจการทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

บทนำ

พรรคประชาชนชาติเป็นพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ พรรคประชาชนชาติยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขพรรคมีจุดเริ่มต้นจากบุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกันที่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งการบริหารและกำหนดมาตรการดำเนินการพรรคมีอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและความผาสุกโดยรวมให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สิทธิเสรีภาพและยึดหลักนิติธรรมในการปฏิบัติในหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตศาสนาวัฒนธรรม อัตลักษณ์ชาติพันธุ์และวิถีชีวิตดั้งเดิมของการอยู่ร่วมกันที่เป็นพหุวัฒนธรรมตามบริบทในพื้นที่ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสร้างความสมดุลการพัฒนาทางการเมืองสังคมเศรษฐกิจวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความสามารถของประเทศประชาชนอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและสันติสุข

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับพรรคประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้นับตั้งแต่วันที่ได้รับจดทะเบียนพรรคการเมืองเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“พรรค” หมายความว่า พรรคประชาชาติ

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับพรรคประชาชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคประชาชาติ

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารพรรคประชาชาติ

“กรรมการบริหาร” หมายความว่า กรรมการบริหารพรรคประชาชาติ

“สาขาพรรค” หมายความว่า สาขาพรรคประชาชาติ

“ตัวแทนพรรคประจำจังหวัด” หมายความว่า ตัวแทนพรรคประชาชาติประจำจังหวัด

“คณะกรรมการสาขาพรรค” หมายความว่า คณะกรรมการสาขาพรรคประชาชาติ

“กรรมการสาขาพรรค” หมายความว่า กรรมการสาขาพรรคประชาชาติ

“สำนักงานตัวแทนพรรคประจำจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานตัวแทนพรรคประชาชาติประจำจังหวัด

“นายทะเบียนสมาชิกพรรค” หมายความว่า นายทะเบียนสมาชิกพรรคประชาชาติ

“นายทะเบียนสมาชิกสาขา” หมายความว่า นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรคประชาชาติ

“นายทะเบียนพรรคการเมือง” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ ชื่อพรรคเครื่องหมายพรรคและคำอธิบาย

(๑) ชื่อพรรคประชาชนชาติชื่อย่อ ปช. เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า Prachachat Party
ชื่อย่อ PCC.

ประชาชนชาติ อ่านว่า ประ-ชา-ชาติ

ความหมายของคำว่า ประชาชาติ

ประชา หมายถึง หมู่คนกลุ่มคนหลากหลายมวลชนประชาชน

ชาติ หมายถึง ชีวิตหลายชีวิตเผ่าพันธุ์วัฒนธรรมประเทศ

พรรคประชาชนชาติ หมายถึง พรรคการเมืองที่ประกอบด้วยพลเมืองของประเทศ

ที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์วัฒนธรรม

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรค

พรรคประชาชนชาติ
PRACHACHAT PARTY

(๓) ความหมายคำอธิบายเครื่องหมายพรรค

หลากหลายสีและดวงดาวสัญลักษณ์คุณค่าความดีงามและเก่งกล้าทุกชาติพันธุ์
ร่วมสร้างสังคมสันติสุข

ข้อ ๕ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ อาคารนี้นาแมนชั้นเลขที่ ๖๘๓/๓ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๙๕/๒ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๗๐๐

หมวด ๒

คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมือง

ข้อ ๖ คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคประชาชนชาติ

(๑) พรรคประชาชนชาติ มีเป้าหมายประสงค์เพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพรรคการเมืองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ที่สมาชิกพรรคมาจากหลากหลายอาชีพ วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ และถิ่นกำเนิด ร่วมกันพัฒนาการเมือง ตามวิถีประชาธิปไตย ทั้งในฐานะประชาชนและพลเมืองของโลก

(๒) พรรคประชาชนชาติเชื่อว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน จึงต้องส่งเสริมการกระจาย อำนาจให้ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น โดยรัฐเป็นผู้กระจายความสุขและผลประโยชน์ให้กับประชาชน อย่างสมดุลง

(๓) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่าประโยชน์สูงสุดของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ เป็นสิ่งเดียวกัน จึงมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน แก้ไขปัญหาความยากจน ขจัดการผูกขาดและความเหลื่อมล้ำทั้งด้านสิทธิ โอกาส อำนาจ และศักดิ์ศรี ตลอดจนลดปัจจัยเสี่ยง ต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งเสริมสร้างระบบสวัสดิการทางสังคมแก่ประชาชน

(๔) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่าการแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรม การกดขี่ การกระทำทุจริต และความขัดแย้งในสังคมต้องใช้กระบวนการประชาธิปไตยและความยุติธรรมบนฐานการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนตามแนวทางสันติวิธี โดยรัฐต้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวกอย่างเท่าเทียม รวมทั้งต้องไม่ใช้ วิธีการแก้ไขโดยใช้กำลังหรืออำนาจเผด็จการที่ไม่เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตย หรือ กระทำการใด ๆ ให้ประชาชนหวาดกลัวและจำยอม

(๕) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่าความแตกต่างหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา จารีตประเพณี และความคิด เป็นลักษณะทั่วไปของสังคมพหุวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และเกื้อกูลกัน พรรคประชาชนชาติจึงมุ่งจัดการครอบงำ หรือเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรมโดยไม่เป็นธรรม

(๖) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและมีศักยภาพ มนุษย์จึงเป็นเป้าหมายหลักที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ทัวถึง และมีอิสระ เพื่อจะได้เป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคมโลก

(๗) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่ามนุษย์มีความรับผิดชอบต่อนอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างเคารพในสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีของบุคคลอื่น เคารพในกติกาที่ร่วมกันสร้างและทำประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม

(๘) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคม มนุษย์จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ การศึกษาวิจัย และการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีอันจะนำไปสู่ความเจริญผาสุกของประชาชนชาติ

(๙) พรรคประชาชนชาติ เชื่อว่าประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก จึงมุ่งที่จะส่งเสริมและแสวงหาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค อนุภูมิภาค และประชาคมโลกทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา และการเมืองเพื่อสร้างความเข้มแข็งของพหุวัฒนธรรมในบริบทโลก

หมวด ๓

นโยบายของพรรค

ข้อ ๗ นโยบายของพรรคประชาชนชาติ มีดังนี้

พรรคประชาชนชาติให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมกำหนดนโยบาย พัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงมีส่วนร่วมในกระบวนการคัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในระบบต่าง ๆ ตลอดจนการกำหนดมาตรการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนเพื่อให้มีการดำเนินการ ตามนโยบาย รวมถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลและชุมชนโดยมีนโยบาย ดังนี้

(๑) นโยบายพื้นฐาน

ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้เป็นประชาธิปไตย รวมถึงอำนาจการ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กกรอิสระ และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ เป็นไป ด้วยความยุติธรรม เสมอภาค สามารถปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ โดยธำรงไว้ซึ่งหลักนิติธรรมเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

(๒) นโยบายเฉพาะของพรรค

ส่งเสริม “สังคมพหุวัฒนธรรม” ที่เคารพในความแตกต่างหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ถิ่นกำเนิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ อันจะนำไปสู่ความเป็น “ประชาชาติ” ที่ชาติคือประชาชนที่มีความแตกต่างหลากหลายเป็นพลเมืองของประเทศที่อยู่ร่วมกันอย่างเสมอหน้าและสันติ มีความเคารพ รวมถึง เอื้ออาทรต่อกันภายใต้การรับรองโดยกฎหมาย อีกทั้ง มุ่งแก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามหลักนิติธรรม ส่งเสริมแนวทางสันติวิธี กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ยุติธรรมทางเลือก ตลอดจนการเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุต่าง ๆ ในทุกด้าน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพใน “สังคมพหุวัฒนธรรม”

(๓) นโยบายรวม

(๓.๑) ด้านการบริหารและการปกครอง

มุ่งเน้นการกระจายอำนาจหน่วยราชการจากส่วนกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย โดยใช้ฐานของท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในการตอบสนองความความต้องการของประชาชน แก้ไขปัญหา และขจัดความเหลื่อมล้ำทางด้านสิทธิ โอกาส อำนาจ และศักดิ์ศรี ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ และการพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ สำหรับท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่นั้น โดยการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และมีเป้าหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชน

กรณีเมืองใหญ่ เช่น เชียงใหม่ นครราชสีมา ขอนแก่น ภูเก็ต จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งท้องถิ่นอื่น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะจะส่งเสริมให้มีการปกครองในรูปแบบพิเศษตามหลักแห่งการปกครองตนเองที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ กระชับและคล่องตัวในการให้บริการสาธารณะและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ส่วนกรุงเทพมหานคร

จะจัดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารตั้งแต่ระดับเขตจนถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แก้ปัญหาการจราจร
ก้ำกัจัดขยะและสิ่งปฏิกูล รวมถึงทบทวนและย้ายหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐออกจากศูนย์กลางเมือง
เพื่อลดความแออัดและพัฒนารูปแบบตลอดจนโครงสร้างของเมืองและบริการสาธารณะสู่การเป็นเมือง
อัจฉริยะ (smart city) รวมถึง และปรับโครงสร้างทางการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ปฏิรูประบบการจัดทำงบประมาณแผ่นดินให้มีความสอดคล้องกับการจัดเก็บ
รายได้และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จัดสรรงบประมาณเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยจัดตั้ง
สถาบันอิสระในสังกัดสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตามผลระบบงบประมาณแผ่นดิน
และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพในระบบภาษีอากร อาทิ จัดเก็บ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ครอบคลุมรายได้จากทรัพย์สินมรดกและทรัพย์สินทุกประเภทอย่างทั่วถึง
และเป็นธรรม ส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลจะมีการปฏิรูปหลักเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
และมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจของเจ้าพนักงานในการจัดเก็บภาษี เป็นต้น

ขจัดและป้องกันการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ ปรับปรุงโครงสร้างและปฏิรูประบบ
ราชการด้วยการแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้าราชการ บุคลากรของรัฐ และองค์กรต่าง ๆ
สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายและสอดคล้องกับการพัฒนา
โดยต้องลดขนาดกำลังคน เพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสให้สามารถตรวจสอบได้ในวงกว้าง
และเชื่อมโยงกับทุกฝ่ายรวมถึงต้องถ่ายโอนบางภารกิจของภาครัฐให้ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม
ดำเนินการแทน พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายความมั่นคงภายในให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง โดยคำนึงถึงความผาสุกของประชาชนเป็นหลัก

ส่งเสริมความยุติธรรมในอาชีพข้าราชการทุกประเภทตามหลักธรรมาภิบาล
รวมถึงให้คัดเลือก สรรหา หรือเลือกตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ หรือมี
คุณสมบัติเหมาะสม เพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายที่เป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ
หรือตำแหน่งตัวแทนของประเทศ

(๓.๒) ด้านการต่างประเทศ

ส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค ตลอดจนปฏิบัติตามสนธิสัญญา อนุสัญญาและความตกลงว่าด้วยเรื่องต่าง ๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ส่งเสริมการค้า การลงทุน สังคม การศึกษา วัฒนธรรม การท่องเที่ยวและแรงงานกับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับอาเซียน พร้อมทั้งให้ความคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศตลอดจนสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจให้ไทยได้รับการยอมรับ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสายตานานาชาติ

เน้นการสร้างความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับประเทศในเขตวัฒนธรรมเดียวกัน เช่น เขตวัฒนธรรมมลายู ซึ่งประกอบด้วยชายแดนภาคใต้ของไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ และกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมา และจีน ตลอดจนเร่งฟื้นฟูและปรับความสัมพันธ์ทวิภาคีของไทยกับบางประเทศให้กลับสู่ภาวะปกติ เช่น ความสัมพันธ์กับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น

(๓.๓) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ผลักดันให้มีการยกเลิกและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ไม่จำเป็น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และกฎหมายที่บัญญัติขึ้นในขณะที่ประเทศไม่ได้ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย รวมถึงให้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับระบบอนุญาตไว้ในกฎหมายและพึงยกเลิกระบบที่ให้อำนาจคณะกรรมการในการใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุญาต อนุมัติ หรือสั่งการ ซึ่งเป็นต้นเหตุหนึ่งของความไม่เป็นธรรม และเป็นช่องทางในการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้ทนายความ นักกฎหมาย และนักวิชาการ รวมทั้งสถาบันการศึกษาให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง อีกทั้ง การร่างกฎหมายขึ้นมาใหม่ต้องให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วม มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาแสดงให้สาธารณะได้ทราบและมีสิทธิโต้แย้งคัดค้านได้ด้วย

จัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคที่เป็นอิสระในจำนวนที่เหมาะสม ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์

และหลากหลายอาชีพ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายหลังกฎหมายใช้บังคับแล้ว รวมทั้งส่งเสริมให้มีหน่วยงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประจำจังหวัดหรือท้องถิ่นบางแห่งที่มีความจำเป็น

ปฏิรูปองค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญให้มีที่มาจากตัวแทนสาขาอาชีพ และมีความยึดโยงกับประชาชน ตลอดจนมีกลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลคำสั่งหรือคำพิพากษา

ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ได้แก่ งานตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ กรมบังคับคดี และกระทรวงยุติธรรม รวมถึงหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและมีการตรวจสอบถ่วงดุลเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ รวมถึงมีการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในทางอาญา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา เช่น สิทธิในการปล่อยตัวชั่วคราว หรือขั้นตอนการสั่งฟ้อง หรือไม่ฟ้องของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือองค์กรที่มีหน้าที่สอบสวนในทางอาญาต้องเป็นไปตามพยานหลักฐานและมาตรฐานการสอบสวน อีกทั้งจะต้องกระทำในรูปขององค์คณะเพื่อป้องกันการแทรกแซงที่ไม่เป็นธรรมและให้ถือมติเสียงข้างมากในการ มีความเห็นทางคดีเป็นต้น รวมถึงให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ศาลเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นกลางและต้องไม่ใช่หน่วยงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำให้ตาย ร่วมเป็นผู้สอบสวนสาเหตุการตายที่เกิดจากการวิสามัญฆาตกรรม หรือ การตายที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงให้ดำเนินการไต่สวนอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

ปฏิรูประบบราชทัณฑ์ที่มีผู้ต้องขังแออัดและสุขอนามัยขัดหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยก่อนคำพิพากษาคดีถึงที่สุดตามรัฐธรรมนูญซึ่งถือว่ายังไม่ใช่ผู้กระทำผิด จะปฏิบัติเหมือนนักโทษเด็ดขาดไม่ได้

ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีด้านการจัดการข้อมูล ได้แก่ ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง ระบบคลาวด์ และปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ในงานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคล รวมทั้งสนับสนุน การดำเนินการ การตรวจสอบถ่วงดุลเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมและผู้บังคับใช้กฎหมายอื่น ตลอดจนตรวจสอบทบทวนสัญญา รวบรวม คัดกรองข้อมูลเกี่ยวกับคดีรวมถึงการใช้คลังข้อมูลที่จัดเก็บในรูปแบบที่สามารถนำไปวิเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านกฎหมายอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

(๓.๔) ด้านเศรษฐกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจกระแสหลักแบบเสรีและเป็นธรรม หรือระบบเศรษฐกิจแบบทางเลือกที่หมายรวมถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มุ่งใช้องค์ความรู้ การสร้างสรรค์ งานทรัพย์สินทางปัญญา เทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนระบบเศรษฐกิจฐานคุณธรรม ที่มุ่งเน้น การช่วยเหลือผู้เดือดร้อนและธุรกรรมทางการเงินที่สอดคล้องกับหลักการทางศาสนา

(๓.๔.๑) เศรษฐกิจภาพรวม

ยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ซึ่งมีบทบัญญัติ ที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันและขจัดสัมปทานการผูกขาด ควบรวม ครอบงำ หรือซื้อกิจการของกลุ่มทุน รวมทั้งสนับสนุน สินค้าไทยที่ได้มาตรฐานอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการท่วมตลาดจากสินค้าข้ามชาติ

ปฏิรูปสถาบันการเงินทั้งรัฐและเอกชนที่มุ่งหารายได้และกำไร ที่มากเกินไปจากค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย หรือค่าบริการที่เรียกเป็นอย่างอื่น พร้อมทั้ง ให้สถาบัน การเงินของรัฐให้ยึดนโยบายหลักด้านการช่วยเหลือทางสังคมและเศรษฐกิจแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ของประชาชน ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพ พร้อมกับพัฒนาศักยภาพโครงสร้าง พื้นฐานในการคมนาคมทั้งในส่วนของรถไฟและสนามบินในภูมิภาค

พัฒนาเศรษฐกิจเชิงนิเวศวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูน รายได้ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ตามศักยภาพบุคคลในท้องถิ่นที่มีความชำนาญและโดดเด่นในแต่ละสาขาการผลิต ส่งเสริมขีดความสามารถ ในการแข่งขันทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมุ่งสร้างหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ภายใต้อกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่ไทยเป็นสมาชิก ตลอดจนพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนกับประเทศยุทธศาสตร์ ที่สำคัญในภูมิภาคและนอกภูมิภาค

ส่งเสริมการค้าชายแดนครบวงจร สร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจ ในการลงทุน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน

อาทิ จังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีการเชื่อมโยงกับประเทศ มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน โดยใช้ศักยภาพทางภาษาและวัฒนธรรมเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้จะร่วมมือกับประเทศมาเลเซียอย่างใกล้ชิดทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับประชาชนที่ยากจนในพื้นที่ ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหารไทยหรือร้าน “ต้มยำ” พร้อมกับยกระดับแรงงานท้องถิ่นและเร่งจัดหาแหล่งงานในประเทศเพื่อนบ้าน

ส่งเสริมเศรษฐกิจทางเลือกที่สอดคล้องกับศักยภาพ องค์กรความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึง ความถนัดของประชาชนและท้องถิ่นส่งเสริมประชาชนในการประกอบกิจการ อีกระหว่างการทำธุรกิจออนไลน์ ส่งเสริมสนับสนุนนักธุรกิจรุ่นใหม่และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ผ่านการตั้งกองทุนและวิธีการอื่น ๆ ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจครบวงจรและธุรกิจเครือข่ายให้เป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ ส่งเสริมการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่จำเป็นต้องประกอบอาชีพ ในภาคเศรษฐกิจแบบไม่เป็นทางการ เช่น หาบเร่แผงลอย คนทำงานภาคกลางคืน รวมทั้งความสำคัญกับมาตรการการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมาย

พัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานคุณธรรม โดยส่งเสริมการจัดตั้ง กองทุนกิจการเพื่อสังคม เพื่อช่วยเหลือดูแลผู้เดือดร้อนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้ง สถาบันทางการเงิน สหกรณ์ หรือกองทุน ที่เปิดช่องให้ดำเนินธุรกรรมทางการเงินที่สอดคล้องกับ หลักการทางศาสนา เช่น สถานธนาบาลปลอดดอกเบี้ย เป็นต้น

ในระดับหมู่บ้านและชุมชน ดำเนินการพัฒนาอย่างเสมอภาค และสอดคล้องกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส สร้างงาน สร้างอาชีพ และจัดสวัสดิการสังคม อย่างทั่วถึง สนับสนุนครัวเรือนที่มีความพร้อมเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งยกระดับ OTOP และวิสาหกิจชุมชน เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนเป็น “หนึ่งอำเภอหนึ่งอุตสาหกรรม”

(๓.๔.๒) แก้ปัญหาความยากจนและหนี้สินภาคประชาชน

ให้ความสำคัญกับแก้ไขปัญหาความยากจนกลุ่มครัวเรือนรากหญ้า ด้วยให้ความรู้ ทักษะ และเปิดโอกาสให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุน ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ โดยเฉพาะที่ดินทำกิน

และตลาดส่วนผู้ยากจนขั้นแค้นจะช่วยเหลือด้วยการสังคมสงเคราะห์ เช่น ที่พักอาศัย เงินสงเคราะห์ รายเดือน

ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือและแก้ปัญหาลูกหนี้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือไม่อาจช่วยตัวเองได้ โดยจัดตั้งสถาบันช่วยเหลือลูกหนี้ เช่น การจัดตั้งธนาคารเพื่อสังคม (Social Bank) ที่มีรูปแบบการแก้ปัญหาหลายวิธีตามความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อาทิ การซื้อหนี้เสีย และหลักทรัพย์ค้ำประกันของลูกหนี้ที่เจ้าหนี้ซึ่งเป็นสถาบันการเงินได้นำลูกหนี้และหลักทรัพย์ค้ำประกัน ไปไว้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์ เข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือโดยยึดแนวทาง “ทุกฝ่ายต้องได้ประโยชน์ร่วมกัน คือ ลูกหนี้จะไม่ถูกฟ้องร้องและจะได้ทรัพย์คืน เจ้าหนี้จะได้รับการชำระหนี้ และรัฐบาลจะไม่เสียหาย” การช่วยเหลือจะขายหนี้คืนให้กับลูกหนี้ในราคาเท่าทุน เพื่อเป็นการช่วยเหลือฟื้นฟูลูกหนี้ให้กลับมาเป็น ลูกหนี้ปกติโดยการพักชำระหนี้ และมีมาตรการหรือวิธีการฟื้นฟูอาชีพลูกหนี้ให้มีรายได้เพียงพอในการชำระหนี้คืน เป็นต้น

นอกจากนี้ จะจัดให้มีการสอบทานและทบทวนการบริหาร จัดการกองทุนที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในรูปองค์การมหาชน องค์การของรัฐที่เป็นอิสระ หรือ กองทุนที่เป็นนิติบุคคลอื่น เพื่อการพัฒนาหรือที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารจัดการของกระทรวง ทบวง กรม หรือ หน่วยงานที่เรียกเป็นอย่างอื่น ที่ผลการประเมินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่คุ้มค่าให้ปฏิรูปและส่งเสริมให้จัดตั้งบรรษัทบริหารจัดการ กองทุนเพื่อการพัฒนาแห่งชาติ (National Development and Management Fund/ NDMF) เพื่อใช้เป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งให้กับคนรากหญ้า ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกรณี กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ก็จะมีการตั้งกองทุนในลักษณะเดียวกันเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการชะลอหรือเจรจาไกล่เกลี่ยให้มีการชำระหนี้แบบผ่อนปรน โดยหลีกเลี่ยงการฟ้องร้องดำเนินคดี หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการกู้ยืม การเจรจา การปรับโครงสร้างหนี้ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีการนำมาตรการ หรือมาตรฐานสิทธิมนุษยชนมาปฏิบัติ รวมทั้งจัดตั้ง “บรรษัทบริหารจัดการกองทุนเพื่อคนรากหญ้า” (Wealth Management Fund for the Grassroots/WMFG) หรือ “บริษัทบริหารจัดการสินทรัพย์แห่งชาติ เพื่อคนรากหญ้า” (National Assets Management Company for the Grassroots/NAMCG) เพื่อรับซื้อหรือโอนหนี้มีปัญหาหรือหนี้เสียมาบริหารจัดการโดยไม่ทำลายวิถีปฏิบัติของธุรกรรมการกู้ยืมเงิน

(๓.๔.๓) เศรษฐกิจกิจการเกษตร

สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรอย่างครบวงจร และถือเป็นวาระของชาติ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด เน้นการแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร ในรูปสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วม สนับสนุนและค้ำครองระบบสหกรณ์ ให้เป็นอิสระ รวมทั้งจัดและป้องกันการผูกขาดระบบการเกษตรทั้งทางตรงและทางอ้อม

จัดตั้งและปรับปรุงองค์กรเพื่อพัฒนาการตลาดการเกษตร เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการราคาสินค้าเกษตรให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดทั้งต่อเกษตรกรและผู้บริโภค และสามารถเชื่อมโยงกับตลาดภายในและตลาดโลก

ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและประมง พื้นบ้านเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมศักยภาพเกษตรกรรายย่อยและชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถแข่งขันในระดับชาติ โดยให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการผลิต และส่งเสริมการจำหน่าย

ยกระดับความสามารถของวิสาหกิจท้องถิ่นเกี่ยวกับอาหาร และให้มีบทบาทหลักในระบบกระจายอาหารไม่ถูกผูกขาดโดยกลุ่มทุน ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชเพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บรักษาและปรับปรุงพันธุ์พืชที่ตนใช้เพาะปลูกได้ ส่งเสริมวิสาหกิจเมล็ดพันธุ์ ตลอดจนขยายระบบชลประทาน โดยเน้นระบบชลประทานในไร่นา แทนการสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่

กรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้ พัฒนาการเกษตรและการปศุสัตว์ ที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ ต่อยอดและพัฒนาการเกษตรพื้นบ้าน เช่น สวนดุขง (สวนไม้ผลผสมผสาน) สวนทุเรียนพันธุ์พื้นบ้าน การปลูกข้าวพันธุ์พื้นบ้าน ตลอดจนส่งเสริมการแปรรูปพืชเศรษฐกิจท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(๓.๕) ด้านสังคม

ส่งเสริมและสนับสนุน “สังคมพหุวัฒนธรรม” ที่กลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา และความเชื่อต่าง ๆ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และตามความสมัครใจ

โดยไม่มี การผูกขาด ครอบงำ หรือเลือกปฏิบัติทุกคนได้รับการส่งเสริมศักยภาพให้เกิดเป็นคุณค่า และเป็นโอกาสในการพัฒนาประเทศ โดยผลักดันให้มีมาตรการคุ้มครองสังคมพหุวัฒนธรรมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และป้องกันการยุบงปลุกปั่นหรือสร้างความเกลียดชังโดยอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง พร้อมกับพัฒนาสังคมในแต่ละด้าน ดังนี้

(๓.๕.๑) เด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอด ได้รับการปกป้องคุ้มครอง และได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า เด็กพิเศษ ตลอดจนเด็กที่เป็นบุตรของแรงงานข้ามชาติ

มีมาตรการเพื่อสร้างผู้นำเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยเพื่อเตรียมความพร้อมในการนำพาประเทศชาติในอนาคต พร้อมกับสนับสนุนให้มีการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่เยาวชน

แก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งด้านการป้องกันปราบปราม บำบัดฟื้นฟูให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนนำมาตรการที่สัมฤทธิ์ผลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวยาและสารเสพติดมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย กรณีเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด ส่งเสริมการนำระบบ “ยุติธรรมทางเลือก” มาใช้ในการแก้ปัญหาที่เอื้อต่อบทบาทของครอบครัว ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ใช้วิธีการแก้ไขแทนการลงโทษ ใช้การกีฬาเพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการเยาวชนกับระบบเศรษฐกิจ เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างงาน สร้างรายได้ เข้าสู่ชุมชนและสังคม ตลอดจน ป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติด เช่น กรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประสบปัญหาการแพร่ระบาดน้ำต้มใบกระท่อม สนับสนุนให้มี “สภาเยาวชน...” เพื่อเป็นเวทีให้เยาวชนได้เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยให้มีการฝึกอบรมเสวนาผ่าน “สถาบันพัฒนาประชาธิปไตย” รวมถึง ทำความรู้จัก และดูแลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้มี “ศูนย์กีฬาประจำตำบล” รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ศาสนบำบัด ยาเสพติดครบวงจร

(๓.๕.๒) การศึกษา

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นเสรีภาพของบุคคล โดยสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา ในทุกระดับและทุกรูปแบบให้เท่าเทียมกันและได้มาตรฐานนานาชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาความคิด สติปัญญาและศักยภาพของผู้เรียนให้มีการบูรณาการทั้งทางสติปัญญา จิตวิญญาณ วุฒิภาวะทางอารมณ์ และความสมบูรณ์ของร่างกาย มีหลักสูตรและกิจกรรมที่สร้างความรับผิดชอบ มีคุณธรรม ยึดมั่นในแนวทาง สันติวิธี เสียสละ และมีจิตใจที่เป็นมิตรภาพบนความแตกต่างหลากหลาย เพื่อเป็นประชากรคุณภาพ ของประเทศและประชาคมโลก

ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาทุกระดับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา ตลอดจน เอกชน พัฒนาครูให้มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการศึกษาจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาแบบถ้วนหน้าจนถึงระดับปริญญาตรี ส่งเสริม สนับสนุนนักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาในต่างประเทศ สร้างโอกาสทางการศึกษาของผู้มีข้อจำกัดด้านเงินทุน โดยสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือการศึกษาที่ท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นฝ่ายบริหารและดำเนินการ

ในกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีรูปแบบการศึกษาเป็นการเฉพาะ หลายรูปแบบให้ยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน และอุดหนุนการจัดการศึกษาทุกระดับในโรงเรียนเอกชนสามัญ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่งเสริมการเรียนการสอนทางศาสนาของทุกศาสนาในสถาบันการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีค่าตอบแทนครูสอนศาสนา ส่งเสริมระบบการศึกษابนฐานของความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ รวมทั้งพัฒนาความคิด สติปัญญา และศักยภาพของทุกชาติพันธุ์ โดยเริ่มต้นจากภาษาแม่ อาทิ ภาษามลายู

เพิ่มสิทธิและบทบาทของระบบการศึกษาทางเลือกและการศึกษา ด้วยตัวเองของประชาชนในทุกช่วงวัย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและของโลก

สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน วิจัย และบริการวิชาการแก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเสรีภาพทางวิชาการ ตลอดจน มีการสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมให้มีกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่ท้องถิ่น นักวิจัย นักวิชาการ และสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ สามารถเข้าถึงทุนการวิจัยได้อย่างเท่าเทียมกัน

ส่งเสริมและสนับสนุนระบบการวิจัยของประเทศให้สามารถตอบสนอง ต่อความจำเป็นของสังคม ประชาชน และภาคธุรกิจ รวมถึง มีการเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม รวมทั้งพัฒนาและจัดให้มีองค์กรด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในระดับชาติ และระดับต่าง ๆ เพื่อประมวลผลข้อมูลจากงานวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับประเทศในทุกด้าน

(๓.๕.๓) สตรี

ส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมระหว่างเพศและขจัด การเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการยอมรับบทบาทสตรี โดยเสริมพลังของสตรี สร้างช่องทางและกลไกให้แก่สตรีในการพัฒนา การบริหาร และการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สาธารณสุข สังคม การเมือง ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมศักยภาพ ตลอดจน สิทธิในทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้หญิง โดยเฉพาะสิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดินและทรัพย์สินอื่น รวมทั้งการเข้าถึงการศึกษาในทุกระดับ การศึกษาด้านศาสนา และการศึกษาตลอดชีวิตของผู้หญิงทั้งในระบบ และนอกระบบ สนับสนุนการยุติความรุนแรงต่อสตรี สนับสนุนให้สตรีสามารถเข้าถึงความยุติธรรม และได้รับการคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด ส่งเสริมสุขภาวะและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ของสตรี จัดตั้งสภาสตรีระดับจังหวัด ภาค และระดับชาติพร้อมทั้งจัดให้มีสถาบันพัฒนาสตรี ครอบครัวยุวมชน และท้องถิ่น

เพิ่มศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและศักยภาพในการเป็นผู้นำ รวมถึง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของกลุ่มสตรี เพิ่มสัดส่วน ของสตรีในระดับผู้บริหารเพื่อให้มีอำนาจในการตัดสินใจทั้งภาคการเมือง ราชการ และเอกชน โดยให้มีการตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการจ้างงานเพื่อความเท่าเทียมและยุติธรรมของสตรี ทำหน้าที่เสนอแนะ พร้อมทั้งคัดกรองบุคคลเข้าทำงาน ตลอดจนพิจารณาตำแหน่งและค่าตอบแทนที่เท่าเทียมและเป็นธรรม

(๓.๕.๔) ศาสนาและจิตวิญญาณ

ส่งเสริมสนับสนุนศาสนาทุกศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน เน้นความเป็นพหุวัฒนธรรมในทางศาสนาและจิตวิญญาณโดยให้ความเคารพ ตลอดจน ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการนับถือและการปฏิบัติตามหลักบัญญัติของศาสนา นิกาย ลัทธินิยม และการยึดถือในทางจิตวิญญาณในลักษณะต่าง ๆ

ในส่วนของศาสนา เน้นปฏิรูปองค์การบริหารของทุกศาสนาให้มีธรรมาภิบาลและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาสังคมบนฐานคุณธรรมและจริยธรรม แก้ไขกฎหมายรวมถึง การจัดองค์กรในการสนับสนุนศาสนาให้เหมาะสมและเกิดความเสมอภาค ส่งเสริม ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมทางศาสนา อาทิ การสนับสนุนการศึกษาพระพุทธศาสนา หรือทำบุญและการปฏิบัติธรรมตามหลักศาสนา ตลอดจน ธรรมเนียมประเพณีของชาวพุทธ และการประกอบพิธีฮัจญ์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบียของชาวมุสลิม เป็นต้น สนับสนุนสวัสดิการและค่าตอบแทนบุคลากรทางศาสนาของทุกศาสนา กรณีศาสนาพุทธ ได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ บุคลากรและองค์กรในพระพุทธศาสนา กรณีศาสนาอิสลาม ได้แก่ อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น กรรมการอิสลามมัสยิดและกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตลอดจนบุคลากรของศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีกิจกรรมข้ามวัฒนธรรมระหว่างศาสนิกต่างศาสนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน

ปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ที่การวินิจฉัยชี้ขาดกรณีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกอิสลามที่ผู้นับถือศาสนาอิสลามด้วยกันเป็นคู่ความหรือเป็นเจ้าของมรดกให้ใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกบังคับแทน โดยให้ตะโต๊ะยุติธรรมร่วมพิจารณาพิพากษาพร้อมกับผู้พิพากษาและให้ขยายไปยังพื้นที่ที่มีประชากรเป็นมุสลิมหนาแน่นรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นชอบด้วย

(๓.๕.๕) แรงงานและระบบสวัสดิการ

แรงงานมีสิทธิได้รับหลักประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงาน รวมถึง หลักประกันในการดำรงชีพทั้งในระหว่างการทำงานและเมื่อพ้นจากการทำงาน ส่งเสริมให้ประชากร วัยทำงานมีงานทำ พัฒนาทักษะแรงงานและการประกอบอาชีพ จัดระบบแรงงานสัมพันธ์

ตลอดจน ระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม คຸ້ມครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

ส่งเสริม ตลอดจน คຸ້ມครองสิทธิแรงงานทุกเพศและวัย รวมทั้งสิทธิในการตั้งสหภาพแรงงานในทุกสาขาอาชีพและการนัดหยุดงาน พัฒนาระบบการจัดการแรงงานข้ามชาติ ในฐานะที่เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ พัฒนาแรงงานกึ่งทักษะให้เป็นแรงงานที่มีทักษะ ส่งเสริมสนับสนุนแรงงานและผู้ประกอบการในต่างประเทศทั้งด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน การสนับสนุนแหล่งทุน การลดค่าใช้จ่ายและการดูแลสวัสดิภาพที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติต่อแรงงานข้ามชาติอย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาชาติหรือพลเมืองโลก

กรณีผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมการกระจายโอกาส และความมั่นคงในชีวิตให้มีความรู้และมีกองทุนในการประกอบอาชีพตามความรู้ความสามารถ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จัดตั้ง "กองทุนผู้สูงอายุ" เพื่อดูแลสุขภาพและจิตใจ ตลอดจน ให้มีพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางศาสนา รวมถึง วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นในการทำให้ผู้สูงอายุตระหนักในศักยภาพและคุณค่าของตนพึ่งพาตนเองได้และมีอิสรภาพในการกำหนดชีวิตในแบบของตน

ส่งเสริมระบบบำนาญแห่งชาติและสวัสดิการถ้วนหน้า ซึ่งรัฐต้องจัดให้ประชาชนอย่างเสมอหน้า ด้วย "สิทธิที่เสมอกัน" ไม่ว่าจะยากดีมีจน ภายใต้หลักการที่ว่าสวัสดิการเป็น "สิทธิ" อันพึงมีของประชาชน มิใช่เพียงแค่ "หน้าที่" ของรัฐในการสงเคราะห์คนอนาถา

(๓.๕.๖) สาธารณสุข

การสาธารณสุขเป็นสวัสดิการและสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมือง จึงต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยี ตลอดจน คลังข้อมูลมาใช้ในการบริหารงบประมาณและบุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค โดยการบริการสาธารณสุขต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม ตลอดจน การป้องกันโรคการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ

ส่งเสริม “การแพทย์พหุลักษณะ” ที่ตอบสนองต่อความแตกต่าง ทางสังคมวัฒนธรรม นิเวศวิทยา รวมถึงสภาพเศรษฐกิจ พัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการตรวจสุขภาพตามวิทยาศาสตร์ ตลอดจน สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง “ธนาคารอาหารสุขภาพประจำตำบล” เนื่องจากสารพิษปนเปื้อนในอาหารเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งของความเจ็บป่วยในปัจจุบัน

(๓.๕.๗) การท่องเที่ยวและการกีฬา

ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ ให้ได้ มาตรฐาน โดยหมายรวมถึงการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว อาทิ ระบบการคมนาคม ระบบไฟฟ้าและระบบน้ำประปา ทั้งนี้ โดยให้ความสำคัญกับการกระจาย ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม มีความสอดคล้องกับสภาพสังคม อัตลักษณ์ วัฒนธรรม และอยู่บนฐาน ของความยั่งยืนของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึง ภาครัฐ ในการยกระดับมาตรฐานและพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิด การกระจายรายได้สู่ชุมชนและพัฒนาสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน

ส่งเสริมการกีฬารวมถึงวิทยาศาสตร์และเวชศาสตร์การกีฬา โดยจัดให้มีบริการสาธารณสุขด้านกีฬา มีการจัดตั้งสโมสรหรือศูนย์กีฬาชุมชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ให้มีสนามและอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อให้บริการด้านการกีฬาแก่เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ สตรี รวมทั้ง ผู้พิการ ตลอดจนส่งเสริมให้เอกชนมีการลงทุนด้านการกีฬา โดยสร้างแรงจูงใจ ด้านสิทธิพิเศษทางภาษี หรือสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้อื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงกีฬามากขึ้น

จัดตั้งสภากีฬาแห่งชาติ ประกอบด้วยผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในทุกประเภทกีฬา ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการกีฬาของชาติ มีการจัดตั้งสถาบัน บริหารการกีฬาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นกีฬาอาชีพ วิทยาศาสตร์การกีฬา และเวชศาสตร์การกีฬา

เพื่อพัฒนาการกีฬาของชาติ รวมทั้งสนับสนุนสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการแข่งขันทั้งในประเทศและนานาชาติ โดยให้มีสถานที่เก็บตัวฝึกซ้อมที่ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งมีอุปกรณ์กีฬาที่ได้มาตรฐาน

(๓.๖) ด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ปฏิรูปกฎหมายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีปัญหา โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมถึง ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบเป็นคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานการใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับระบบนิเวศ ความเป็นจริง วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ประสิทธิภาพ และความยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบการเกษตรอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดิน การแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และวิธีการอื่น ๆ ทั้งในส่วนโฉนดรวมของชุมชนและที่ดำเนินการผ่านธนาคารที่ดิน ในฐานะองค์กรอิสระที่ไม่แสวงหากำไรเพื่อให้คนจนเข้าถึงตลอดจนมีความมั่นคงในที่ดินทำกิน และเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งในกรณีที่ดินได้ประกาศให้ที่ดินของประชาชนแต่เดิมเป็นพื้นที่ “ป่า”

ส่งเสริมให้มีกฎหมายรับรองและคุ้มครองสิทธิชุมชนท้องถิ่นในการดำรงชีวิต อยู่ในป่า รวมถึง ในเขตสงวนอื่น ๆ ของรัฐ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ป่าชุมชน บริหารจัดการ ตลอดจนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างสมดุลและยั่งยืน นอกจากนี้ การให้สัมปทานที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสุขภาพของประชาชน ต้องให้ประชาชนรวมถึงชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ เพื่อความเป็นธรรมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นระบบซึ่งเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งในส่วนของการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์

สนับสนุนและปรับปรุงกิจการและอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้มีความยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีสิทธิและบทบาทในการจัดการตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

ในด้านทรัพยากรประมงและชายฝั่ง ปฏิรูปกฎหมายประมงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและยั่งยืน สนับสนุน รวมถึง ปรับปรุงให้การประมงพาณิชย์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมีความยั่งยืน ไม่ทำลายล้าง ตลอดจนเป็นไปตามหลักการคุ้มครองสวัสดิการแรงงาน กระจายอำนาจในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรอย่างเป็นธรรมระหว่างชาวประมงทุกกลุ่ม สำหรับพื้นที่ชายฝั่งที่เกี่ยวข้องกับท่าเทียบเรือและร่องน้ำ ส่งเสริมการจัดการอย่างมีส่วนร่วมที่คำนึงถึงความสมดุลของระบบนิเวศที่เอื้อต่อเรือประมงในประเทศและเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพดินและสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย โดยประชาชนชุมชนท้องถิ่น รวมถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และจัดให้มีการวางผังเมืองที่ได้รับการดำเนินตามอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน โดยสนับสนุน ตลอดจนพัฒนาให้มีการผลิต ตลอดจนใช้พลังงานทางเลือกทั้งในระดับครัวเรือน ตลอดจนอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกำกับทิศทางตลาดพลังงานบนผลประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้ง นำระบบเทคโนโลยีมาช่วยจัดการการกระจายพลังงานให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

(๓.๗) นโยบายด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

พรรคประชาชาติเห็นความสำคัญต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน เพราะเสรีภาพสื่อมวลชน คือเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น พรรคจะไม่ปิดกั้นเสรีภาพของสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นตามสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยเพราะในสังคมพหุวัฒนธรรม การสื่อสารสร้างความเข้าใจต่อกันในสังคมเป็นนโยบายของพรรคประชาชาติและจะส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในโลกปัจจุบัน

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและข้อมูลแบบเปิด (Open Data) การส่งเสริมภาครัฐให้จัดทำระบบสารสนเทศหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการประชาชน เช่น โค้งข่ายอินเทอร์เน็ตโปรแกรมประยุกต์ (Application/Mobile Application) เป็นต้น ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้บริการภาครัฐผ่านทางเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมที่ได้จัดเตรียมไว้ให้รวมถึง

การส่งเสริมให้มีการใช้บริการศูนย์สารสนเทศชุมชนให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน การนำเสนอผลิตภัณฑ์ของชุมชนหรือโอท็อปการขายผลิตภัณฑ์เกษตรผ่านทางเครือข่ายออนไลน์ เป็นต้น และการเสริมความรู้ให้กับประชาชนเพื่อให้มีศักยภาพพัฒนาตนเอง หรือเลือกใช้บริการภาครัฐสำหรับการส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชนได้ เพื่อให้ชุมชนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และการเป็นเจ้าของเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน โดยเฉพาะเรื่องการสร้างบุคลากร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการใช้เทคโนโลยีของประเทศ และการสร้างความร่วมมือกับนานาชาติ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในด้านทรัพยากรบุคคล โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีที่สำคัญและนวัตกรรมที่แข่งขันได้ในระดับสากล

(๔) นโยบายแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ของประเทศ

(๔.๑) ความขัดแย้งทางการเมือง

ในช่วงทศวรรษเศษที่ผ่านมาประเทศไทยเผชิญกับความขัดแย้งทางการเมือง ในลักษณะที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในเขต “ชนบท” ได้ก่อให้เกิดกลุ่มคนที่มีความปรารถนาในชีวิต ตลอดจน จินตนาการทางสังคมและการเมืองแบบใหม่ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นส่งผลให้ประชาชนโดยเฉพาะที่อยู่ใน “ต่างจังหวัด” เกิดความตระหนักรู้ว่าการเมืองคือช่องทางในการเข้าถึงทรัพยากรสาธารณะซึ่งเคยกระจุกตัวอยู่ที่ส่วนกลาง ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมกระตุ้นให้สังคมเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่ม องค์กร ในการแก้ไขปัญหา ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ ขณะที่การเมืองเชิงนโยบายส่งผลให้การเลือกตั้งเป็นช่องทางกระจายทรัพยากรสาธารณะอย่างเป็นธรรมและเป็นวิธีการขจัดความเหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมายาวนาน แต่ทว่าความปรารถนา จินตนาการ ความรู้ ความเข้าใจและความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ขัดแย้งกับอำนาจ ผลประโยชน์ ระบบคุณค่า ความเชื่อ และอุดมการณ์ของคนบางกลุ่มในสังคม ก่อให้เกิดกระแสต่อต้าน การเผชิญหน้า รวมถึงการใช้กำลังแก้ไขปัญหา ซึ่งส่งผลให้ความขัดแย้งแหลมคม และซับซ้อนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีนโยบายคลี่คลายความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศอย่างรอบคอบรัดกุม

ในเบื้องต้น ต้องเร่งฟื้นฟูสถาบันและกลไกในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะพรรคการเมืองระบบรัฐสภาและการเลือกตั้งให้สามารถกลับมาทำหน้าที่ในการคลี่คลายปัญหา หรือว่าตอบสนองต่อความต้องการหรือผลประโยชน์ที่แตกต่างหลากหลายของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับส่งเสริมให้กลไกรัฐโดยเฉพาะด้านความมั่นคงและความยุติธรรมทำหน้าที่
แก้ปัญหาของประเทศและประชาชนในครรลองของระบอบประชาธิปไตย แทนที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือ
ของการต่อสู้ทางการเมืองของคนบางกลุ่ม ซึ่งส่งผลให้ความขัดแย้งบานปลายและแก้ไขไม่ได้ในที่สุด
พร้อมทั้งสร้างหลักประกันและมาตรการทางกฎหมายในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตลอดจนสร้างกระบวนการ
ตรวจสอบและลงโทษการใช้อำนาจโดยมิชอบของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

ในระดับถัดมา ต้องเร่งฟื้นฟูและส่งเสริมขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม
หรือ ภาคประชาสังคมให้กลับมามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของประชาชน ชุมชน สังคม และประเทศ
ในลักษณะที่เป็น

การหนุนเสริมการเมืองระบบรัฐสภา พร้อมกับสร้างความตระหนัก
ในกลุ่มและองค์กรที่เกี่ยวข้องว่าปัญหาไม่ว่าจะเป็นด้านใดไม่สามารถแยกออกจากปัญหาการเมืองได้
จำเป็นจะต้องแก้ปัญหาการเมืองไปด้วยในเวลาเดียวกันและปัญหาการเมืองรวมถึงความขัดแย้งที่ผ่านมา
ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากความเหลื่อมล้ำ ไม่เป็นธรรม อีกทั้งการเห็นว่าบุคคลมีสิทธิ มีเสียง และมีคุณค่า
ไม่เสมอกัน

ในระยะยาว ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนและสังคมเห็นว่า
ความขัดแย้งเป็นสิ่งปกติของทุกสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีความแตกต่างหลากหลายทางความคิด
ความเชื่อ อุดมการณ์ ปัญหา ความต้องการ ความใฝ่ฝันและผลประโยชน์ซึ่งสามารถคลี่คลายได้
ด้วยระบอบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่มได้เจรจาต่อรองกันอย่างเสมอหน้าและอย่างสันติ
รวมไปถึง “สังคมพหุวัฒนธรรม” ที่คนกลุ่มต่าง ๆ มีความเคารพ อดทน ตลอดจนอดกลั้นต่อความแตกต่าง
หลากหลายของกันและกันโดยเฉพาะในด้านอุดมการณ์ ทางการเมือง

(๔.๒) เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่บางแห่งของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่
นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และบางอำเภอในจังหวัดสงขลา เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ และมีผลกระทบ
ต่อความสงบสุข ขวัญ และกำลังใจของประชาชนในพื้นที่จึงสมควรกำหนดให้มีการแก้ปัญหาความไม่สงบ
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในฐานะที่เป็นวาระแห่งชาติ พร้อมกับมีนโยบายสำคัญ ดังนี้

เร่งยุติความไม่สงบที่เกิดขึ้นโดยเร็วที่สุด รวมทั้งเร่งสร้างความปลอดภัยในการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่ทุกกลุ่ม ทุกอาชีพ ทุกเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกันของสังคม สนับสนุนกระบวนการพูดคุยเพื่อสร้างสันติภาพโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม รวมทั้งประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนและโลกมุสลิมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาหารือร่วมกัน

ขจัดความรู้สึกหวาดระแวง อคติ และความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันของฝ่ายต่าง ๆ ในระดับพื้นที่และในระดับประเทศ ส่งเสริมการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นในการอยู่ร่วมกัน

ลดช่องว่างระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน ส่งเสริมให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความรู้ความสามารถ มีจริยธรรม และความคิดที่เปิดกว้างเข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหาร การพัฒนา และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ปฏิรูปและปรับปรุงกฎหมายพิเศษที่ใช้บังคับในพื้นที่ ได้แก่ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กฎอัยการศึก และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน รวมทั้งในขั้นตอนบังคับใช้กฎหมายด้วย ในหมู่บ้าน ชุมชนและสังคมเมือง ให้ใช้กำลังตำรวจและ/หรือพลเรือนดูแลความสงบและปลอดภัยตามอำนาจหน้าที่แทนกำลังทหารซึ่งต้องใช้ปฏิบัติการกิจด้านการป้องกันประเทศ

เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบ นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยในการค้นหาความจริง รวมทั้งนำกระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์หรือยุติธรรมชุมชนที่อยู่บนฐานของหลักการศาสนา มาปรับใช้ในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งตลอดจนการเยียวยาหรือฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบ เช่น เด็กกำพร้า หญิงหม้าย และมารดาผู้สูญเสีย

ส่งเสริมและพัฒนาระบบเรือนจำ ทัณฑสถาน ให้เหมาะสมกับพื้นที่ตามหลักปฏิบัติทางศาสนา อาทิ ให้ผู้ต้องขังได้ปฏิบัติศาสนกิจ การแต่งกาย และการจัดเลี้ยงอาหาร ส่วนการเยี่ยม การย้ายผู้ต้องขังกลับภูมิลำเนา และการแก้ไขปัญหาปริมาณผู้ต้องขังแออัด ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ การแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมีนโยบายด้านอื่นควบคู่กันไปด้วยไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา การพัฒนาทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่ให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ลักษณะทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศ ปัจจัยทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และศาสนา ตลอดจนเครือข่ายความสัมพันธ์ของผู้คนที่เชื่อมโยงกับนานาชาติรวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งต้องมีนโยบายแก้ปัญหาเร่งด่วนที่เป็นความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชนในพื้นที่ด้วย ได้แก่ ปัญหาราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังที่ได้ระบุไว้แล้วในหมวดนโยบายรวมด้านต่าง ๆ

หมวด ๔

โครงสร้างการบริหารพรรคและตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรค

ส่วนที่ ๑

โครงสร้างการบริหารพรรคการเมือง

ข้อ ๘ โครงสร้างของพรรคประชาชาติ ประกอบด้วย

- (๑) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
- (๒) คณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง
- (๓) ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๙ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๘ คน ประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าพรรค
- (๒) รองหัวหน้าพรรค
- (๓) เลขาธิการพรรค
- (๔) รองเลขาธิการพรรค

- (๕) เหมัญญิกพรรค
- (๖) นายทะเบียนสมาชิกพรรค
- (๗) โฆษกพรรคการเมือง
- (๘) รองโฆษกพรรคการเมือง
- (๙) กรรมการบริหารพรรคอื่น

ส่วนที่ ๓

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกการให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่ง

การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๑๐ การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ดำเนินการในที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองโดยการลงคะแนนลับตามลำดับ ดังนี้

- (๑) ให้ที่ประชุมใหญ่กำหนดจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามข้อ ๘
- (๒) ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจนครบจำนวนตามที่กำหนด ใน (๑) ซึ่งในการเสนอชื่อผู้เข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองแต่ละตำแหน่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมรับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน และผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต้องอยู่ในที่ประชุม

ข้อ ๑๑ กรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันที่ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองหรือนับแต่วันที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองชุดใหม่แล้วแต่กรณี

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองมิได้

ข้อ ๑๒ ความเป็นกรรมการบริหารพรรคสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดจากสมาชิกภาพ
- (๔) อื่น ๆ ตามที่กฎหมายหรือข้อบังคับพรรคกำหนด

เมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่างลงตามวรรคหนึ่งให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งที่เหมาะสมเข้าทำหน้าที่แทนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างซึ่งต้องกระทำภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

ข้อ ๑๓ กรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) ความเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองของหัวหน้าพรรคการเมืองสิ้นสุดลง

ตามข้อ ๑๒

(๓) กรรมการบริหารพรรคว่างลงเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการบริหารพรรคทั้งหมดในกรณีกรรมการบริหารพรรคทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) ให้รองหัวหน้าพรรคตามลำดับทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคถ้าไม่มีรองหัวหน้าพรรคให้กรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่ประชุมเลือกกรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทนและให้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะในกรณีกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะยกเว้นตาม (๒) ให้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

ในกรณีที่มีเหตุให้กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้กรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการบริหารพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินกิจกรรมของพรรคให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญกฎหมายนโยบายพรรคข้อบังคับพรรคและมติของที่ประชุมใหญ่พรรครวมทั้งระเบียบประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการเลือกตั้ง

(๒) ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมไม่ชอบด้วยกฎหมายหรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใดซึ่งสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนหรือโครงการที่จะดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายพรรคการเมือง

(๔) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายพรรคการเมือง

(๕) บริหารการเงินทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดของพรรคและสาขาพรรคตลอดจนจัดทำบัญชีตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

(๖) ตรวจสอบและควบคุมมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายพรรคการเมือง

(๗) กรณีพรรคสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองหรือยุบพรรคยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่จนกว่าการชำระบัญชีจะแล้วเสร็จแต่ละดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในนามพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองหรือยุบพรรคการเมืองมิได้

(๘) ออกกฎระเบียบและจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับพรรค

(๙) ควบคุมมิให้พรรคและผู้ซึ่งพรรคส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งใช้เงินเกินวงเงินตามที่กฎหมายกำหนด

(๑๐) เลิกพรรคการเมืองสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

(๑๑) กำหนดให้มีการประชุมใหญ่พรรคอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและรายงานกิจการด้านต่าง ๆ ต่อที่ประชุมใหญ่พรรค

(๑๒) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ปฏิบัติงานของพรรคในกิจการต่าง ๆ ของพรรคและคณะทำงานเฉพาะกิจทั้งในส่วนกลางและส่วนสาขาพรรค

(๑๓) ให้จัดตั้งสภาผู้ทรงคุณวุฒิสภาสตรีและสภายุวสมาชิกโดยให้มีจำนวนและอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๕ กรรมการบริหารพรรคแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) หัวหน้าพรรคการเมือง

(๑.๑) เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคตลอดจนดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค

และต้องให้สมาชิกพรรคตรวจดูได้โดยสะดวก ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองรวมทั้งประกาศชื่อและนามสกุลของสมาชิกพรรคให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วยเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง

(๗) โฆษกพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๗.๑) แลกเปลี่ยนที่ประชุมของพรรคและแถลงกิจการต่าง ๆ ของพรรค

(๗.๒) ประชาสัมพันธ์งานของพรรคตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย

(๘) รองโฆษกพรรคมีหน้าที่และอำนาจตามที่โฆษกพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรค

มอบหมาย

(๙) กรรมการบริหารพรรคอื่น ๆ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรค

กำหนด

ส่วนที่ ๔

สาขาพรรคการเมือง

ข้อ ๑๖ ภายใน๑ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคต้องดำเนินการให้มีสาขาพรรค ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาโดยสาขาพรรคแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกพรรคที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเขตจังหวัดหรือภาคในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขาตั้งแต่ ๕๐๐ คนขึ้นไป

ข้อ ๑๗ การจัดตั้งสาขาพรรคเมื่อเขตเลือกตั้งใดหรือเขตจังหวัดใดที่มีสมาชิกพรรคที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งหรือเขตจังหวัดนั้นตั้งแต่ ๕๐๐ คนขึ้นไป สมาชิกพรรคไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คนอาจจัดประชุมเพื่อดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคกำหนดสถานที่ตั้งสาขาพรรคและให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่หัวหน้าพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบให้จัดตั้งสาขาพรรค

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการสาขาพรรคให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๘ คน ประกอบด้วย

(๑) หัวหน้าสาขาพรรค

(๒) รองหัวหน้าสาขาพรรค

(๓) เลขานุการสาขาพรรค

- (๔) รองเลขาธิการสาขาพรรค
- (๕) เภรัณญิกสาขาพรรค
- (๖) นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรค
- (๗) โฆษกสาขาพรรค
- (๘) รองโฆษกสาขาพรรค
- (๙) กรรมการสาขาพรรคอื่น ๆ

ข้อ ๑๙ กรรมการสาขาพรรคต้องเป็นสมาชิกพรรคมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี นับแต่วันที่เลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค

ข้อ ๒๐ การเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคให้ดำเนินการในที่ประชุมจัดตั้งสาขาพรรคหรือที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคแล้วแต่กรณี ดังนี้

- (๑) ให้ที่ประชุมกำหนดจำนวนคณะกรรมการสาขาพรรคตามข้อ ๑๘
- (๒) เลือกหัวหน้าสาขาพรรคเป็นลำดับแรกแล้วเลือกตำแหน่งอื่น ๆ จนครบ ตาม (๑)
- (๓) การเสนอชื่อบุคคลที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการสาขาพรรคจะต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน ผู้รับรองและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องอยู่ในที่ประชุมจัดตั้งสาขาพรรคหรือที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคแล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินกิจกรรมของพรรคให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญกฎหมายนโยบายพรรคข้อบังคับพรรคและมติของที่ประชุมใหญ่พรรครวมทั้งระเบียบประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการเลือกตั้ง

(๒) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผลและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

(๓) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางการพัฒนาประเทศและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความสงบสุขของประชาชนประกอบกัน

(๔) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดองรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

(๖) กิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมทั้งการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๒๒ กรรมการสาขาพรรคแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) หัวหน้าสาขาพรรค

(๑.๑) จัดให้มีบัญชีรับและจ่ายเงินของสาขาพรรคการเมือง

(๑.๒) จัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกพรรคที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรค

(๑.๓) เป็นผู้แทนของสาขาพรรคและเป็นผู้รับผิดชอบในกิจกรรมทั้งปวงของสาขาพรรค

(๑.๔) เป็นประธานของคณะกรรมการสาขาพรรคเรียกประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคและเป็นประธานการประชุม

(๑.๕) เรียกประชุมใหญ่สาขาพรรคโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสาขาพรรคและเป็นประธานของที่ประชุมตลอดจนดำเนินการประชุม

(๑.๖) มีสิทธิยับยั้งมติคณะกรรมการสาขาพรรคหรือคณะกรรมการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการสาขาพรรคจัดตั้งขึ้นเพื่อขอให้มีการทบทวนมติในกรณีที่มีความจำเป็นแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๓ วัน ซึ่งหากพ้นกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่ามติของที่ประชุมนั้นมีผลใช้บังคับ

(๑.๗) ในกรณีที่มีความจำเป็นในการดำเนินการทางการเมืองให้มีอำนาจปฏิบัติการในนามของสาขาพรรคได้โดยความเห็นชอบของกรรมการสาขาพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการสาขาพรรคเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้นและให้ถือว่าการดำเนินการนั้นเป็นมติของสาขาพรรค

- (๑.๘) อำนาจอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด
- (๒) รองหัวหน้าสาขาพรรคมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ประธานสาขาคณะ
มอบหมาย
- (๓) เลขานุการสาขาพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ
- (๓.๑) ตรวจสอบและกำกับดูแลกิจการทั้งปวงของสาขาพรรคตามที่คณะกรรมการ
สาขาคณะมอบหมายและให้รับผิดชอบโดยตรงจากประธานสาขาคณะ
มอบหมายให้ปฏิบัติ
- (๓.๒) เสนอรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคและที่ประชุมใหญ่
สาขาพรรค
- (๓.๓) เป็นเลขานุการของที่ประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคและที่ประชุมใหญ่
สาขาพรรค
- (๓.๔) กำกับดูแลการบริหารงานของสำนักงานสาขาพรรค
- (๔) รองเลขานุการสาขาพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามที่เลขานุการสาขาพรรค
หรือคณะกรรมการสาขาคณะมอบหมาย
- (๕) เหมินสิทธิสาขาพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมรายรับ - รายจ่าย
บัญชีทรัพย์สินหนี้สินและงบการเงินของสาขาพรรคตามที่คณะกรรมการสาขาคณะกำหนด
- (๖) นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรคมีอำนาจรับผิดชอบทะเบียนสมาชิกสาขาพรรค
- (๗) โฆษกสาขาพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ
- (๗.๑) แลกเปลี่ยนที่ประชุมและกิจการต่าง ๆ ของสาขาพรรค
- (๗.๒) ประชาสัมพันธ์งานของสาขาพรรคตามที่คณะกรรมการสาขาคณะมอบหมาย
- (๘) รองโฆษกสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจตามที่โฆษกสาขาคณะมอบหมาย
- (๙) กรรมการอื่นของสาขาพรรคมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามที่ประธานสาขาคณะ
หรือคณะกรรมการสาขาคณะมอบหมาย
- ข้อ ๒๓ ความเป็นกรรมการสาขาพรรคสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ
- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

(๓) ขาดจากสมาชิกภาพ

(๔) อื่น ๆ ตามที่กฎหมายหรือข้อบังคับพรรคกำหนด

เมื่อตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคการเมืองว่างลงตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้หัวหน้าสาขาพรรคแต่งตั้งกรรมการสาขาพรรคคนใดคนหนึ่งที่เหมาะสมเข้าทำหน้าที่แทนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างซึ่งต้องกระทำภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงหากตำแหน่งหัวหน้าสาขาพรรคว่างลงตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้รองหัวหน้าสาขาพรรคตามลำดับทำหน้าที่แทนถ้าไม่มีรองหัวหน้าสาขาพรรคให้กรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่เลือกกรรมการสาขาพรรคคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทนและให้มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งหัวหน้าสาขาพรรคที่ว่างลงภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

ข้อ ๒๔ กรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เมื่อ

(๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามข้อบังคับพรรค

(๒) กรรมการสาขาพรรคว่างลงเกินกึ่งหนึ่งของกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด

เมื่อคณะกรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้หัวหน้าสาขาพรรคมีอำนาจในการเรียกประชุมใหญ่เพื่อดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคชุดใหม่ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสาขาพรรคการเมืองเหลืออยู่ หรือมีแต่ไม่ยินยอมดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองชุดใหม่ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะดำเนินการเอง หรือจะมอบหมายให้สมาชิกสาขาพรรคจำนวนหนึ่งดำเนินการแทนก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคชุดใหม่

ข้อ ๒๕ เมื่อดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคครบตามที่กำหนดในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วหากต่อมาภายหลังมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบตามมาตรา ๓๓ ให้ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้ครบตามมาตรา ๓๓ ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่สาขาพรรคการเมืองมีจำนวนไม่ครบตามมาตรา ๓๓

ส่วนที่ ๕

ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๒๖ เขตเลือกตั้งในจังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคหรือสาขาพรรคถ้ามีสมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้นเกิน ๑๐๐ คน พรรคต้องแต่งตั้งสมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกพรรคเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัดเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรรคในเขตเลือกตั้งนั้น

ข้อ ๒๗ การแต่งตั้งตัวแทนพรรคประจำจังหวัดเมื่อเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดใดที่มีสมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งเกิน ๑๐๐ คน ให้สมาชิกพรรคไม่น้อยกว่า ๕๐ คน จัดประชุมเพื่อดำเนินการเลือกตัวแทนพรรคประจำจังหวัดโดยในการลงคะแนนให้สมาชิกพรรคมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้ ๑ คน และเมื่อลงคะแนนเสร็จจึ้นแล้วให้นับคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนแล้วรายงานชื่อสมาชิกพรรคซึ่งได้รับคะแนนลำดับสูงสุด ๓ ลำดับแรกให้หัวหน้าพรรคโดยเร็วและให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งสมาชิกพรรคที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัดในกรณีที่จะแทนเท่ากันให้เป็นอำนาจของหัวหน้าพรรคในการพิจารณาแต่งตั้งและให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน ตามมาตรา ๓๓ นับแต่วันที่แต่งตั้งตัวแทนสาขาพรรคประจำจังหวัด

ในกรณีที่ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดลำดับแรกไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่ได้รับเลือกในลำดับถัดไปเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ส่วนที่ ๖

หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งการดำรงตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และอำนาจของตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ข้อ ๒๘ ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดต้องเป็นสมาชิกพรรคมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ข้อ ๒๙ ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินกิจกรรมของพรรคให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญกฎหมายนโยบายพรรคข้อบังคับพรรคและมติของที่ประชุมใหญ่พรรครวมทั้งระเบียบประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการเลือกตั้ง

(๒) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผลและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

(๓) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางการพัฒนาประเทศและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนประกอบกัน

(๔) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีเหตุผล

(๕) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดองรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

(๖) กิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมทั้งการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนทั้งนี้ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๓๐ ความเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัดสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดจากสมาชิกภาพ

(๔) หัวหน้าพรรคโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคสั่งให้ออกจากการเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ข้อ ๓๑ การบริหารจัดการสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

(๑) ให้มีการรับสมัครสมาชิกพรรค

(๒) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคในพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาพรรค

(๓) ประกาศชื่อและนามสกุลของสมาชิกพรรคให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

หมวด ๕

การประชุม

ส่วนที่ ๑

การประชุมใหญ่พรรคการเมือง

ข้อ ๓๒ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญของพรรคการเมืองอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๓๓ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของพรรคหรือไม่น้อยกว่า ๒๕๐ คน แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่ามีสิทธิเข้าชื่อกันยื่นคำร้องขอให้จัดการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคได้

ข้อ ๓๔ องค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วย

(๑) กรรมการบริหารพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด

(๒) ผู้แทนของสาขาพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสาขาพรรคซึ่งในจำนวนนี้จะต้องประกอบด้วยผู้แทนของสาขาพรรคไม่น้อยกว่า ๒ สาขา ซึ่งมาจากต่างภาคกัน

(๓) ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

(๔) สมาชิกพรรค

ข้อ ๓๕ องค์ประชุมใหญ่ของพรรคตามข้อ ๓๔ ต้องมีรวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๒๕๐ คน การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๓๖ ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ถ้าหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นทำหน้าที่แทนถ้ารองหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกกรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งเป็นประธานและให้เลขาธิการพรรคเป็นเลขานุการที่ประชุมแต่ถ้าเลขาธิการพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกกรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

ข้อ ๓๗ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค

(๑) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคหรือนโยบายของพรรค

(๒) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค

(๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคเลขาธิการพรรคเหรัญญิกพรรคนายทะเบียนสมาชิกพรรคและกรรมการบริหารพรรคอื่นของพรรค

(๔) การเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค

(๕) ให้ความเห็นชอบรายงานการเงินและการดำเนินกิจการของพรรคที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา

(๖) กิจการที่เสนอโดยคณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าสาขาพรรค

(๗) กิจการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎหมายหรือข้อบังคับพรรคการเมืองในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดยเปิดเผยแต่การลงมติเลือกบุคคลตาม (๓) และ (๔) ให้ลงคะแนนลับ

ข้อ ๓๘ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ทุกราวให้หัวหน้าพรรคแจ้งกำหนดการประชุมให้ทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๗ วัน โดยให้ระบุวันเวลาสถานที่และระเบียบวาระการประชุมด้วย

ส่วนที่ ๒

การประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง

ข้อ ๓๙ คณะกรรมการสาขาพรรคต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๔๐ องค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคประกอบด้วย

(๑) กรรมการสาขาพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสาขาพรรคการเมืองทั้งหมด

(๒) สมาชิกสาขาพรรคการเมือง

ข้อ ๔๑ องค์ประชุมใหญ่ของสาขาพรรคตามข้อ ๔๐ ต้องมีรวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาร่วมประชุมกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๔๒ ให้หัวหน้าสาขาพรรคเป็นประธานในที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคถ้าหัวหน้าสาขาพรรคไม่มาประชุมให้รองหัวหน้าสาขาพรรคทำหน้าที่แทนถ้ารองหัวหน้าสาขาพรรคไม่มาหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้คณะกรรมการสาขาพรรคที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมและให้เลขานุการสาขาพรรคทำหน้าที่เป็นเลขานุการในที่ประชุมถ้าเลขานุการสาขาพรรคไม่มาหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้คณะกรรมการสาขาพรรคที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นเลขานุการในที่ประชุม

ข้อ ๔๓ กิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่สาขาพรรค

(๑) กิจการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) เลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคหรือกรรมการสาขาพรรค

ข้อ ๔๔ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่สาขาพรรคทุกราวให้ประธานสาขาพรรคแจ้งกำหนดการประชุมให้สมาชิกพรรคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันโดยให้ระบุวันเวลาและสถานที่ประชุมและระเบียบวาระการประชุมด้วย

ส่วนที่ ๓

การประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ข้อ ๔๕ การประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคต้องมีกรรมการบริหารพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีอยู่ในขณะนั้นจึงจะเป็นองค์ประชุมให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานในที่ประชุมถ้าหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองหัวหน้าพรรคคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมแทนและให้เลขาธิการพรรคเป็นเลขานุการในที่ประชุมแต่ถ้าเลขาธิการพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ก็ให้รองเลขาธิการพรรคคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

ข้อ ๔๖ มติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคให้ถือเสียงข้างมาก

ส่วนที่ ๔

การประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง

ข้อ ๔๗ การประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคต้องมีกรรมการสาขาพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการสาขาพรรคที่มีอยู่ในขณะนั้นจึงจะเป็นองค์ประชุมโดยให้หัวหน้าสาขาพรรค

เป็นประธานในที่ประชุมหากหัวหน้าสาขาพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองหัวหน้าสาขาพรรคทำหน้าที่แทนและให้เลขานุการสาขาพรรคเป็นเลขานุการในที่ประชุมถ้าเลขานุการสาขาพรรคไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองเลขานุการสาขาพรรคทำหน้าที่แทน

ข้อ ๔๘ มติของที่ประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๖

สมาชิกพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกการเข้ารับเป็นสมาชิก

และพ้นจากการเป็นสมาชิก

ข้อ ๔๙ สมาชิกพรรคต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิดในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘) ของรัฐธรรมนูญ

(๔) ไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นหรือผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๕๐ การสมัครเป็นสมาชิกพรรคให้ยื่นใบสมัครตามแบบพิมพ์ของพรรคด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารประกอบตามที่พรรคกำหนดสมาชิกภาพของสมาชิกพรรคเริ่มตั้งแต่ได้ชำระค่าบำรุงพรรค

ข้อ ๕๑ สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๔๙ เว้นแต่เป็นกรณีมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๖ (๑) ของรัฐธรรมนูญและเป็นการบวชตามประเพณีนิยม แต่ในระหว่างมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะใช้สิทธิในฐานะสมาชิกพรรคการเมืองมิได้

(๔) พรรคมีมติให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยหรือจรรยาบรรณอย่างร้ายแรงหรือมีเหตุร้ายแรงอื่น

(๕) พรรคสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองหรือยุบพรรคการเมือง การลาออกจากสมาชิกพรรคตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อนายทะเบียนสมาชิกพรรคหรือนายทะเบียนพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๒

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรค

และความรับผิดชอบของพรรคต่อสมาชิก

ข้อ ๕๒ สมาชิกพรรคการเมืองมีสิทธิต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อพรรค

(๒) ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค

(๓) ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นผู้ปฏิบัติงานคณะทำงานหรือคณะกรรมการสาขาพรรค

ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดหรืออนุกรรมการในคณะต่าง ๆ หรือกรรมการบริหารพรรคตลอดจนที่ปรึกษาพรรคการเมือง

(๔) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคจะพิจารณาเป็นแต่ละกรณีไป

ข้อ ๕๓ สมาชิกพรรคมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ร่วมรับผิดชอบต่อเสถียรภาพของพรรคและให้ความร่วมมือในกิจกรรมของพรรค ด้วยจิตสำนึกในอุดมคติของพรรคในฐานะเป็นเจ้าของพรรคร่วมกัน

(๒) สนับสนุนสมาชิกพรรคผู้ที่พรรคได้พิจารณาส่งลงสมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของพรรคด้วยความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจเพื่อความก้าวหน้าของพรรค

(๓) ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของพรรคอย่างเคร่งครัดให้การสนับสนุนนโยบายและมติของพรรคอย่างจริงจัง

(๔) ร่วมกิจกรรมทางการเมืองของพรรคด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ

ข้อ ๕๔ หน้าที่และความรับผิดชอบของพรรคต่อสมาชิกพรรคมี ดังนี้

(๑) ดำเนินการทางการเมืองอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้พรรคได้ก้าวไปสู่การมีบทบาททางการเมืองและเข้าสู่การบริหารประเทศตามนโยบายของพรรคเพื่อบรรลุเป้าหมายตามอุดมการณ์

(๒) ส่งเสริมสถานภาพของสมาชิกให้มีสมรรถภาพต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวและจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อสมานสามัคคีระหว่างมวลสมาชิกทั่วประเทศ

(๓) ให้สวัสดิการคุ้มครองจากอิทธิพลอำนาจมืดและส่งเสริมอาชีพให้กับมวลสมาชิก

(๔) ให้ความสำคัญแก่มวลสมาชิกพรรคทุกท่านอย่างเต็มรูปแบบโดยให้ถือว่าสมาชิกพรรคการเมืองเป็นบุคคลสำคัญและเป็นองค์กรหลักของพรรค

หมวด ๗

มาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นอุดมการณ์

ข้อ ๕๕ ต้องยึดมั่นและธำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อ ๕๖ ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์เอกราชอธิปไตยบูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ข้อ ๕๗ ต้องถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

ข้อ ๕๘ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่นหรือมีพฤติกรรมที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

ข้อ ๕๙ ต้องไม่ขอไม่เรียกไม่รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในประการที่อาจทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๖๐ ต้องไม่รับของขวัญของกำนัลทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเว้นแต่เป็นการรับจากการให้โดยธรรมจรรยาและการรับที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับให้รับได้

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้อ ๖๑ ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ข้อ ๖๒ ยึดมั่นหลักนิติธรรมและประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๖๓ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรมเป็นอิสระเป็นกลางและปราศจากอคติโดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพลกระแสวิกฤตหรือแรงกดดันอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแห่งสถานการณ์

ข้อ ๖๔ รักษาไว้ซึ่งความลับในการประชุมการพิจารณาวินิจฉัยรวมทั้งเคารพต่อมติของที่ประชุมฝ่ายข้างมากและเหตุผลของทุกฝ่ายอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๖๕ ให้ข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริงแก่ประชาชนหรือสื่อมวลชนอันอยู่ในความรับผิดชอบของตนถูกต้องครบถ้วนและไม่บิดเบือน

ข้อ ๖๖ ไม่ให้คำปรึกษาแก่บุคคลภายนอกหรือแสดงความคิดเห็นหรือข้อมูลต่อสื่อสาธารณะหรือสาธารณชนในเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสียความเป็นธรรมแก่การปฏิบัติหน้าที่เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กร

ข้อ ๖๗ ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง

ข้อ ๖๘ ไม่ปล่อยปละละเลยหรือยินยอมให้บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่อยู่ในกำกับดูแลหรือความรับผิดชอบของตนเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือจากบุคคลอื่นใดในประการที่อาจทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๖๙ ไม่คบหาสมาคมกับคู่กรณีผู้ประพฤติผิดกฎหมายผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีความประพฤติหรือผู้มีชื่อเสียงในทางเสื่อมเสียอันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๗๐ ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศจนเป็นเหตุทำให้ผู้ถูกระทำได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยผู้ถูกระทำอยู่ในภาวะจำต้องยอมรับในการกระทำนั้นไม่นำความสัมพันธ์ทางเพศที่ตนมีต่อบุคคลใดมาเป็นเหตุหรือมีอิทธิพลครอบงำให้ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด

ส่วนที่ ๓

จริยธรรมทั่วไป

ข้อ ๗๑ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถและยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมโปร่งใสและตรวจสอบได้และปฏิบัติตามกฎหมายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

ข้อ ๗๒ ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของพรรคอย่างประหยัดคุ้มค่าโดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๗๓ รักษาความลับของพรรคและระเบียบแบบแผนของพรรค

ข้อ ๗๔ ดำเนินการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบและระบบคุณธรรมรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ส่วนที่ ๔

การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ข้อ ๗๕ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใน ส่วนที่ ๑ ให้ถือว่า มีลักษณะร้ายแรง การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใน ส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓ จะถือว่า มีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติเจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น

ข้อ ๗๖ การดำเนินการแก่บุคคลใดว่ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมนี้ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

หมวด ๘

หลักเกณฑ์และการคัดเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อและการคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคเห็นสมควร
จะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๗๗ เมื่อมีกรณีต้องสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคต้องจัดให้มีคณะกรรมการสรรหา
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๗๘ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งเป็นคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งมีจำนวน
อย่างน้อย ๑๑ คน ประกอบด้วย

(๑) กรรมการบริหารพรรคจำนวนอย่างน้อย ๔ คน

(๒) หัวหน้าสาขาพรรคซึ่งมาจากภาคละ ๑ สาขา

(๓) ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดจำนวนอย่างน้อย ๓ คน

ข้อ ๗๙ ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังจาก
วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับหากพรรค
ยังมีสาขาไม่ครบภาคละ ๑ สาขาให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามข้อ ๗๘ ประกอบด้วย
กรรมการบริหารพรรคจำนวน ๔ คน หัวหน้าสาขาพรรคและตัวแทนพรรคประจำจังหวัดซึ่งเลือกกันเอง
จำนวน ๗ คน ในกรณีที่มีหัวหน้าสาขาพรรคและตัวแทนพรรคประจำจังหวัดรวมกันไม่ถึง ๗ คน
ให้เลือกตัวแทนสมาชิกพรรคการเมืองให้ได้จำนวนที่ยังขาดอยู่จนครบจำนวน ๗ คน

ข้อ ๘๐ การเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ดำเนินการในที่ประชุมใหญ่
พรรคการเมืองโดยการลงคะแนนลับ

ส่วนที่ ๒

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกพรรคเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ข้อ ๘๑ เมื่อพรรคประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
ในเขตเลือกตั้งใดต้องมีสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดให้พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๘๒ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดวันเวลาและสถานที่ในการสมัครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งและประกาศให้สมาชิกพรรคทราบเป็นการทั่วไป

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลารับสมัครตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้งแล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้สาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น

(๓) เมื่อสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดได้รับรายชื่อผู้สมัครจากคณะกรรมการสรรหาแล้วให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดจัดการประชุมสมาชิกพรรคเพื่อลงคะแนนเลือกผู้สมัครตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาส่งมา

(๔) การประชุมสาขาพรรคต้องมีสมาชิกพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน หรือการประชุมตัวแทนพรรคประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า ๕๐ คน โดยในการลงคะแนนให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้ ๑ คน และเมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้วให้นำคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนลำดับสูงสุดสองลำดับแรกให้คณะกรรมการสรรหาโดยเร็วในกรณีที่มีผู้มีคะแนนเท่ากันมากกว่าจำนวนดังกล่าวให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนของแต่ละเขตเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยพิจารณาจากผู้มีคะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้งหากคณะกรรมการบริหารพรรคไม่เห็นชอบให้แสดงเหตุผลและให้พิจารณาผู้สมัครซึ่งได้คะแนนในลำดับถัดไปเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคไม่เห็นชอบกับรายชื่อที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมดให้คณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการสรรหาประชุมร่วมกันหากที่ประชุมร่วมกันมีมติเห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครผู้ใดให้เสนอรายชื่อผู้นั้น

เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ถ้าที่ประชุมร่วมกันมีมติไม่เห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครที่สาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมดให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งเหตุผลให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้นทราบและให้ดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จนกว่าจะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ส่วนที่ ๓

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกพรรคเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ข้อ ๘๓ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคจัดทำบัญชีรายชื่อเพื่อส่งให้สาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดโดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย

ข้อ ๘๔ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดวันเวลาและสถานที่ในการเสนอรายชื่อบุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งและมีหนังสือแจ้งไปยังคณะกรรมการบริหารพรรคหัวหน้าสาขาพรรคตัวแทนพรรคประจำจังหวัดและประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลาเสนอรายชื่อจากกรรมการบริหารพรรคหัวหน้าสาขาพรรคและตัวแทนพรรคประจำจังหวัดตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและจัดทำบัญชีรายชื่อไม่เกิน ๑๕๐ รายชื่อ โดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงแล้วส่งบัญชีชื่อดังกล่าวไปยังสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

(๓) ให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดจัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อตาม (๒) โดยให้สมาชิกลงคะแนนเลือกได้คนละไม่เกิน ๑๕ รายชื่อ โดยการประชุมสาขาพรรคต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน หรือการประชุมตัวแทนพรรคประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า ๕๐ คน เมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้วให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดนั้นแล้วรายงานไปยังคณะกรรมการสรรหาโดยเร็ว

(๔) ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเรียงลำดับตามผลรวมของคะแนนที่ได้รับจากสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดตาม (๓) ในกรณีที่หัวหน้าพรรคประสงค์จะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้หัวหน้าพรรคอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับที่หนึ่งและให้เรียงลำดับรายชื่อตามผลคะแนนดังกล่าวในลำดับถัดไปจนครบจำนวนในกรณีที่คะแนนของบุคคลตามบัญชีรายชื่อเท่ากันให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๔) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาให้ความเห็นชอบหากคณะกรรมการบริหารพรรคไม่เห็นชอบให้ดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จนกว่าจะได้บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกรณีที่สมาชิกผู้ใดมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งของสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งใกล้เคียงตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด

ส่วนที่ ๔

ข้อยกเว้นในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๘๕ ในการเลือกตั้งทั่วไปการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อให้ดำเนินการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดในข้อ ๘๒ และข้อ ๘๔ เว้นแต่กรณีที่เป็นการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแทนการเลือกตั้งที่เป็นโมฆะหรือการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้รับเลือกตั้งหรือกรณีผู้สมัครตายก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งและคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้พิจารณาร่วมกัน

ส่วนที่ ๕

การคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๘๖ การคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมาใช้บังคับโดยอนุโลมพรรคจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๘๗ การเสนอชื่อบุคคลตามข้อ ๘๖ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรีตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดและไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น

การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

หมวด ๙

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ข้อ ๘๘ การคัดเลือกบุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมาใช้โดยอนุโลมการเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามข้อ ๘๗ (๑) และ (๒) ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น

กรณีที่จะมีการแต่งตั้งบุคคลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้พรรคประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไปเพื่อเชิญชวนให้กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดและสมาชิกพรรคการเมือง เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองภายในระยะเวลาที่กำหนดและให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดและเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม จากรายชื่อบุคคลที่กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกพรรคการเมืองเสนอมาเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หมวด ๑๐

การบริหารการเงินและทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีของพรรคสาขาพรรค

และตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ข้อ ๘๙ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีหน้าที่บริหารการเงินทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดของพรรคและสาขาพรรคตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ให้หัวหน้าสาขาพรรคและตัวแทนพรรคประจำจังหวัดจัดให้มีบัญชีรับและจ่ายเงินของสาขาพรรคหรือที่ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดได้รับหรือจ่ายโดยบันทึกบัญชีให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้นและสรุปรายงานให้พรรคทราบเป็นประจำทุกสิ้นเดือนและปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานสาขาพรรคหรือที่ทำการตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ให้หัวหน้าสาขาพรรคและตัวแทนพรรคประจำจังหวัดจัดให้มีการทำบัญชีพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรคหรือในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทนและปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานสาขาพรรคหรือที่ทำการตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ข้อ ๙๐ การลงรายการบัญชีของพรรคต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน โดยต้องจัดทำภายในระยะเวลา ดังนี้

- (๑) การลงบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย และบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น
- (๒) บัญชีแยกประเภทและบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

หมวด ๑๑

รายได้ของพรรคการเมืองและอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง

ข้อ ๙๑ พรรคอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมของพรรค
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรค
- (๓) เงินที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของพรรค
- (๔) เงินทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรค

- (๕) เงินทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการรับบริจาค
- (๖) เงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
- (๗) ดอกผลของเงินและรายได้จากทรัพย์สินของพรรค

ส่วนที่ ๑

การหารายได้จากการจำหน่ายสินค้า

ข้อ ๙๒ การจำหน่ายสินค้าหรือบริการต้องไม่มุ่งแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกันในทางธุรกิจ โดยราคาหรือค่าตอบแทนจากการจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการจะต้องคำนึงถึงราคาตามปกติในท้องที่นั้น

ข้อ ๙๓ สถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการได้แก่ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคที่ตั้งสำนักงานสาขาพรรค บริเวณสถานที่จัดกิจกรรมระดมทุนบริเวณสถานที่จัดประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคสาขาพรรคหรือสถานที่ทำการตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ข้อ ๙๔ เมื่อพรรคดำเนินการจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้หัวหน้าพรรคจัดทำทะเบียนสินค้าหรือบริการซึ่งประกอบด้วยรายการจำนวนเงินมูลค่าของสินค้าหรืออัตราค่าบริการแต่ละประเภทให้ครบถ้วนและถูกต้อง

ข้อ ๙๕ การจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้บันทึกบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและให้แสดงในงบการเงินประจำปีของพรรคให้ครบถ้วนและถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๙๖ การจำหน่ายสินค้าหรือบริการต้องไม่กระทำในช่วง ๙๐ วันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร และต้องไม่กระทำในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและในกรณีที่เป็นารเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๒

การจัดกิจกรรมระดมทุน

ข้อ ๙๗ การจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคต้องกระทำโดยเปิดเผยและแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการระดมทุนของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน

ข้อ ๙๘ สถานที่จัดกิจกรรมระดมทุนได้แก่ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคที่ตั้งสำนักงานสาขาพรรค บริเวณสถานที่จัดประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคสาขาพรรคสถานที่ทำการตัวแทนพรรคประจำจังหวัด หรือสถานที่ ที่พรรคเห็นสมควร

ข้อ ๙๙ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่จัดกิจกรรมระดมทุนสิ้นสุดลงให้หัวหน้าพรรคจัดทำ รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมระดมทุนและจำนวนเงินที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมระดมทุน และให้หัวหน้าพรรคประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปพร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนทราบด้วย

ข้อ ๑๐๐ การจัดกิจกรรมระดมทุนให้บันทึกบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและนำไปแสดง ในงบการเงินประจำปีของพรรคให้ครบถ้วนและถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๐๑ การจัดกิจกรรมระดมทุนต้องไม่กระทำในช่วง ๙๐ วันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร และต้องไม่กระทำในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจากการครบอายุของ สภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๓

การรับบริจาคของพรรคการเมือง

ข้อ ๑๐๒ ให้หัวหน้าพรรคและเหรัญญิกพรรคเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชี ในนามของพรรคและให้หัวหน้าพรรคแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชี ของทุกบัญชีให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว

ข้อ ๑๐๓ กรณีรับบริจาคเป็นเงินสดให้หัวหน้าพรรคและเหรัญญิกพรรคนำเงินฝากไว้ในบัญชี ธนาคารพาณิชย์ตามข้อ ๑๐๔ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับบริจาคหากการรับบริจาคเป็นตัวแลกเงิน หรือเช็คจะต้องไม่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงินจึงถือได้ว่าเป็นการบริจาคแก่พรรค

ข้อ ๑๐๔ เมื่อมีการบริจาคให้ผู้รับบริจาคจัดทำบันทึกการรับบริจาคให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับบริจาคและให้จัดส่งบันทึกการรับบริจาคพร้อมเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรค ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับบริจาคถ้าหากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดมีอำนาจส่งแก่พรรค ได้ให้ผู้รับบริจาคแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการรับบริจาคนั้นให้พรรคทราบ

ข้อ ๑๐๕ เมื่อพรรคได้รับหลักฐานตามข้อ ๑๐๔ ให้ออกใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับบริจาคทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดภายในวันที่ได้รับบริจาคแล้วจัดส่งใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับบริจาคให้แก่ผู้บริจาคภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ออกหลักฐานนั้น

ข้อ ๑๐๖ ให้พรรคบันทึกการรับบริจาคไว้ในบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรคให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เกิดรายการโดยอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังนี้

- (๑) ชื่อที่อยู่ของพรรค
- (๒) ชื่อตัวชื่อสกุลและที่อยู่ของผู้บริจาค
- (๓) ชื่อตัวชื่อสกุลและตำแหน่งผู้รับบริจาค
- (๔) วันเดือนปีที่รับบริจาค
- (๕) รายละเอียดการรับบริจาค
- (๖) จำนวนเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
- (๗) เอกสารอ้างอิง
- (๘) ลายมือชื่อหัวหน้าพรรคและเหรัญญิกพรรค

ข้อ ๑๐๗ ให้หัวหน้าพรรคประกาศบัญชีรายชื่อผู้บริจาคจำนวนเงินรายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาคที่มีมูลค่าไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของการบริจาคเพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกสิ้นเดือนแล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศการตีราคาทรัพย์สินหรือการประเมินมูลค่าประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาคให้คำนวณราคาทรัพย์สินอัตราค่าเช่าค่าตอบแทนหรือค่าของสิทธิที่รับตามปกติทางการค้าในท้องถิ่น

ข้อ ๑๐๘ พรรคจะรับบริจาคเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีมูลค่ารวมกันต่อบุคคลเกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปีมิได้ และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นนิติบุคคล การบริจาคเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองไม่ว่าพรรคเดียวหรือหลายพรรคเกินปีละห้าล้านบาท ต้องแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมใหญ่คราวต่อไปหลังจากบริจาคแล้ว พรรคการเมืองจะรับบริจาคเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งมีมูลค่าเกินพรรคหนึ่งมิได้

ส่วนที่ ๔

อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรค

ข้อ ๑๐๙ ค่าบำรุงพรรคจากสมาชิก มีดังนี้

- (๑) สมาชิกแบบตลอดชีพชำระในคราวเดียวไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท
- (๒) สมาชิกรายปีชำระในปีแรกจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐ บาท และในปีถัดไปปีละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ บาท

หมวด ๑๒

การเลิกพรรคสาขาพรรคและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๑๑๐ การเลิกพรรคสาขาพรรคและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการบริหารพรรคหรือตามกฎหมาย ดังนี้

(๑) ไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ พรรคสาม หรือไม่สามารถดำเนินการตามมาตรา ๓๓ (๑) หรือ (๒) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ภายหลังจากการที่ได้รับการจดทะเบียนพรรคการเมืองมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงตามที่กำหนดในมาตรา ๓๓ (๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ติดต่อกันเกิน ๙๐ วัน

(๓) ภายหลังจากที่ดำเนินการครบตามมาตรา ๓๓ (๒) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวนสาขาพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงภาคละ ๑ สาขา เป็นระยะเวลาติดต่อกัน ๑ ปี

(๔) ไม่มีการประชุมใหญ่พรรคการเมืองหรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมใดทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกัน ๑ ปี โดยมีได้มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย

(๕) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป ๒ ครั้ง ติดต่อกันหรือเป็นเวลา ๘ ปี ติดต่อกันสุดแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน

(๖) มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๗) สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๘) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๑๑ ในกรณีที่พรรคต้องสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองหรือยุบพรรคการเมือง ให้ทรัพย์สินของพรรคที่เหลือภายหลังจากการชำระบัญชีแล้วตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

รายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรคประชาชนชาติ

รายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรคประชาชนชาติ จำนวน ๓๔ คน ประกอบด้วย

๑. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	หัวหน้าพรรค
๒. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์	รองหัวหน้าพรรค
๓. ร้อยตำรวจเอก นิติภูมิธัญญ์ มิ่งรุจิราลัย	รองหัวหน้าพรรค
๔. นายวรวิทย์ บารู	รองหัวหน้าพรรค
๕. พลตำรวจโท อนุรุต กฤษณะการะเกตุ	รองหัวหน้าพรรค
๖. นายปราโมทย์ แผล่งทองคำ	รองหัวหน้าพรรค
๗. พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	เลขาธิการพรรค
๘. นายธีระพงษ์ วัฒนวงษ์ภิญโญ	รองเลขาธิการพรรค
๙. นายสรธรรม จินดา	รองเลขาธิการพรรค
๑๐. ว่าที่ร้อยตรี อับดุลฮาฟิซ ทิเล	รองเลขาธิการพรรค
๑๑. นายमुख สุลอमान	เหรัญญิกพรรค
๑๒. นายนัจมุดดีน อูมา	โฆษกพรรค
๑๓. นายสุพจน์ อาวาส	รองโฆษกพรรค
๑๔. นายอับดุลรอซะ ฆาเด	รองโฆษกพรรค
๑๕. นายสุรพล นาควานิช	นายทะเบียนสมาชิกพรรค
๑๖. นายต่วนอับดุลเลาะ ดาโอะมารีโย	กรรมการบริหารพรรค

๑๗. พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์	กรรมการบริหารพรรค
๑๘. นายโปรดปราน โต้ะราห์นี่	กรรมการบริหารพรรค
๑๙. นายอาบ ชามทอง	กรรมการบริหารพรรค
๒๐. นายธนาธิป แดนแก้วรัตน์	กรรมการบริหารพรรค
๒๑. นายนพรัตน์ กาญจนวโรดม	กรรมการบริหารพรรค
๒๒. นายอัลดุลาอะ อาบูบากา	กรรมการบริหารพรรค
๒๓. นายอุดม นิปรียาย	กรรมการบริหารพรรค
๒๔. นายอัคคชา พรหมสูตร	กรรมการบริหารพรรค
๒๕. นายอุมร์ อาเก็ม	กรรมการบริหารพรรค
๒๖. นายณรงค์ วงศ์สุมิตร	กรรมการบริหารพรรค
๒๗. นายมะหะหมัด อาหะมะ	กรรมการบริหารพรรค
๒๘. นางวรรณะ ระเด่นอาหมัด	กรรมการบริหารพรรค
๒๙. นายอาแซ ประดู่	กรรมการบริหารพรรค
๓๐. นายอุสมาน อาแว	กรรมการบริหารพรรค
๓๑. นายมะรุสะดี ดีสาอะ	กรรมการบริหารพรรค
๓๒. นายอดุลย์ มะหะหมัด	กรรมการบริหารพรรค
๓๓. นายมังโสด หะเต๊ะ	กรรมการบริหารพรรค
๓๔. นางสาวอมือละห์ แซเยะ	กรรมการบริหารพรรค

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา

นายทะเบียนพรรคการเมือง